

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 15. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Tirsdag den 18. december 2012
Tidspunkt: 5 min. efter statsministeren er færdig i UPN, dog tidl. kl. 12.45
Sted: Vær. 2-080
Til stede: Jens Joel (S), Nikolaj Villumsen (EL), Stine Brix (EL), Erling Bonnesen (V), Claus Hjort Frederiksen (V), Lykke Friis (V), Henrik Høegh (V), Jakob Ellemann-Jensen (V), Pia Adelsteen (DF), Merete Riisager (LA).

Desuden deltog: Statsminister Helle Thorning-Schmidt

Pia Adelsteen fungerede som formand.

Punkt 1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd den 13.-14. december 2012

KOM (2012) 0777

Det Europæiske Råd 13-14/12-12 – bilag 8 (konklusioner fra mødet i Det Europæiske Råd 13-14/12-12)
EUU alm. del (12) – bilag 114 (forhåndsudgave af Van Rompuy's brev vedr. gennemførelsen af job- og vækstpagten) (fortroligt) (papiromdelt på Det Europæiske Råd 13-14/12-12 – bilag 2)
Det Europæiske Råd 13-14/12-12 – bilag 5 (ØMU-rapport)
EU-note (12) – E 11 (EU-note om Van Rompuy's og Kommissionens rapporter om EU's fremtid)

Statsministeren: Som alle ved, var der møde i Det Europæiske Råd den 13.-14. december. Som ventet blev diskussionen om en yderligere styrkelse af ØMU'en et af de helt centrale temaer på mødet. Ikke mindst set i lyset af enigheden på Økofin dagen forinden om det fælles banktilsyn. Udover det vedtog vi konklusionstekster vedrørende Kommissionens årlige vækstundersøgelse, styrkelse af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, udvidelsen, situationen i Syrien og regionale strategier. Jeg vil gennemgå de enkelte emner hver for sig.

Først et par ord om det fælles banktilsyn. Det er et meget vigtigt skridt i den rigtige retning, at det på Økofin den 12. december lykkedes at få det fælles banktilsyn på plads. Der er grund til at glæde sig over, at flere af de punkter, Danmark har arbejdet for i forhandlingerne, er en del af det endelige kompromis. Danmark har særligt lagt vægt på, at der skulle være den rette balance mellem rettigheder og pligter for ikke-eurolande. Forhandlingerne på det punkt har navnlig vedrørt forholdet mellem det nye tilsynsråd, hvor alle deltagende lande er repræsenteret, og ECB's øverste organ, styrelsesrådet, hvor der kun sidder eurolande. Det lykkedes at sikre balancen ved en indsats på tre områder. Jeg vil gennemgå de tre områder.

18. Europaudvalgsmøde

For det første fremgår det af den endelige tekst, at tilsynsrådets beslutninger står ved magt, hvis ikke ECB's styrelsesråd aktivt modsætter sig dem inden for en frist på ti hverdage. Hvis det skulle ske, at styrelsesrådet modsætter sig en beslutning fra tilsynsrådet, kan ikke-eurolande vælge ikke at følge styrelsesrådet. Hvis den mulighed misbruges, kan ECB til gengæld afslutte samarbejdet med det pågældende land.

Det andet område er, at der er indført en tekst, der siger, at styrelsesrådet skal invitere repræsentanter for ikke-eurolande med til møder, hvor styrelsesrådet overvejer at omgøre en beslutning, der kan få konsekvenser for banker i det pågældende land.

For det tredje indføres der et panel i ECB med deltagelse også af ikke-eurolande, der skal mægle mellem tilsynsrådet og styrelsesrådet i de situationer, hvor der er uenighed.

Derudover har Danmark lagt stor vægt på at bevare sammenholdet mellem alle 27 EU-lande og beskytte det indre marked. Særligt har Danmark arbejdet for ligeværdig indflydelse for lande inden for og uden for det fælles tilsyn i den europæiske banktilsynsmyndighed, EBA. I aftalen sikrer vi, at landene, der deltager i det fælles tilsyn, ikke kan træffe beslutninger i EBA uden om lande, der ikke deltager i tilsynet.

Med hensyn til spørgsmålet om dansk deltagelse vil jeg sige det samme, som jeg sagde under forelæggelsen af topmødet: Det er fortsat for tidligt at vurdere, om det samlet set vil være i dansk interesse at deltage. Vi kender endnu ikke de øvrige elementer i det fælles banksamarbejde, hvor tilsynet kun er det første, men centrale element. Især er det vigtigt at få klarhed over forslaget til den kommende fælles håndtering af nødlidende banker, som Kommissionen vil fremlægge i løbet af 2013.

Vi besluttede på topmødet, at forslagens behandling skal prioriteres med henblik på vedtagelse inden for den nuværende parlamentsperiode. Under den diskussion lagde jeg vægt på, at ordningen bør beskytte skatteyderne og være baseret på bidrag fra den finansielle sektor selv. Det var der bred opbakning til. Derfor blev princippet afspejlet i de endelige konklusioner fra topmødet. De understreger også vigtigheden af, at der sker fremskridt angående andre centrale reguleringsforslag vedrørende den finansielle sektor, især kapitalkravsdirektivet.

Når der er klarhed om den fælles håndtering af nødlidende banker, vil vi foretage en samlet vurdering af hele pakken på bankområdet. Her vil vi se på de finansielle, økonomiske, juridiske og politiske konsekvenser. På den baggrund beslutter vi så, om Danmark skal deltage eller ej.

Enigheden om banktilsynet var et godt afsæt for den bredere diskussion om ØMU'ens fremtid. Der har, som I ved, været mange ideer på bordet under forberedelsesfasen. Nogle mere realistiske end andre. I sidste ende var der bred opbakning til at gå konkret til værks og fokusere på de vigtigste elementer på kort sigt. Det gælder arbejdet om styrelse af bankerne, som jeg allerede har redegjort for. Derudover besluttede vi et arbejdsprogram frem mod junitopmødet næste år for en række ideer, der skal undersøges nærmere. Det indebærer, at Van Rom-

18. Europaudvalgsmøde

puy på topmødet i juni 2013 i tæt samarbejde med kommissionsformanden og efter konsultationsproces med medlemslandene skal præsentere en tidsbunden køreplan vedrørende fire spørgsmål. Jeg vil gennemgå de fire spørgsmål.

For det første koordination af nationale reformer for lande, der deltager i finanspagten. Tanken er, at de deltagende lande skal orientere hinanden om planlagte større reformer og om nødvendigt koordinere dem. Det er en forpligtelse, som allerede er indeholdt i finanspagten. Det nye er, at Kommissionen vil fremsætte forslag til den konkrete udformning inden for rammen af den proces, vi allerede har med det europæiske semester.

For det andet den sociale dimension af ØMU'en, herunder social dialog. Det aspekt har ikke været foldet ud i ØMU-rapporten, så det skal nu konkretiseres.

For det tredje muligheden for og indholdet af kontrakter vedrørende konkurrenceevne og vækst. Der er tale om et forslag, som fortsat er på tegnebrættet, og som vil blive undersøgt nærmere frem mod juni. Udgangspunktet er, at ikke-eurolande skal have mulighed for at indgå kontrakter på frivillig basis, hvis de måtte ønske det.

For det fjerde solidaritetsmekanismer, der kan understøtte medlemslandenes reformindsatser baseret på de kontrakter, som jeg lige nævnte. Det er fortsat uklart, hvad indholdet af en sådan solidaritetsmekanisme bliver. I det videre forløb med udformningen af mekanismen er det vigtigt at sikre, at det fortsat står helt klart, at gennemførelsen af nationale reformer er hvert medlemslands ansvar. Diskussionen om en solidaritetsmekanisme bør også adskilles fra forhandlingerne om vores fælles budget.

Arbejdet med de fire konkrete spørgsmål betyder selvfølgelig også, at vi ikke har lagt os fast på de ting, der ligger længere ude i fremtiden. Det gælder også spørgsmålet om traktatændringer, som ikke er aktuelt på nuværende tidspunkt.

Jeg er meget tilfreds med, at vi i konklusionsteksten har slået fast, at en styrkelse af ØMU'en skal være åben og transparent i forhold til ikke-eurolande og respektere det indre marked.

Det er også vigtigt, at behovet for demokratisk legitimitet – ikke mindst inddragelse af de nationale parlamenter – anerkendes. Det er noget, vi fra dansk side har lagt vægt på, også på topmødet.

Udover diskussionen om ØMU'ens fremtid diskuterede vi som nævnt i min indledning også en række andre emner. Vi vedtog – som ventet – et mandat til at se på, hvordan den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik kan styrkes. Processen blev lagt i hænderne på udenrigsrepræsentant Ashton og Kommissionen frem mod december næste år, hvor Det Europæiske Råd vil vende tilbage til sagen. Mange af de tiltag, der er på bordet, er Danmark afskåret fra at deltage i på grund af forsvarsforbeholdet, men det er positivt, at mandatet på dansk foranledning nævner, at det er vigtigt, at EU's eksterne indsats bliver mere sammenhængende og koordineret.

18. Europaudvalgsmøde

Derudover vedtog vi en konklusionstekst, som fastslå, at situationen i Syrien er uhyrlig, og at presset på regimet i Damaskus skal fastholdes. Vi bød resultatet af Syrienvennegruppemødet i Marrakech velkommen.

Endelig behandlede vi konklusionerne af Kommissionens årlige vækstundersøgelse. Vi hilste det generelle råds konklusioner vedrørende udvidelsen velkommen og vedtog en kort konklusionstekst om Kommissionens arbejde med de regionale strategier.

Alt i alt synes jeg, vi fra dansk side har grund til at være tilfredse med dette topmøde. Det var et topmøde, som – i modsætning til mange af de tidligere topmøder – ikke stod i krisehåndteringens tegn. Vi har nu en aftale om et fælles banktilsyn, og vi har lagt et arbejdsprogram for den videre proces og det videre arbejde med styrkelse af ØMU'en. Det er et godt grundlag for EU-samarbejdet i det nye år.

Lykke Friis syntes, det virkede, som om den ordening, man var kommet frem til for ikke-eurolandene, var bedre end det, man diskuterede ved statsministerens forlæggelse. Det gjaldt bl.a. det med et mæglingspanel, selv om der er tale om en kompliceret model.

Hun forstod, at man fulgte "Junglebogsprincippet" om at fokusere på det, der er mest, nødvendigt, først, inden man kaster sig ud i den videre proces. De ting, der ligger på bordet, er også meget vidtgående, og mon ikke traktatændringsprocessen kommer i gang, når der har været et valg i et stort land syd for grænsen.

Lykke Friis henviste til, at nogle er bekymrede for dansk realkredit. Hvis statsministeren ikke mener, den er i fare, skulle det være ret simpelt at tilslutte sig aftalen under den forudsætning, at den danske realkreditmodel fortsat kan anerkendes. Det skulle ikke være så kompliceret at skrive det ind i en eventuel tilslutningsaftale.

Med hensyn til de nødlidende banker siger statsministeren, at det ikke er skatteborgerne, der skal betale, men bankkunder betaler vel også skat, så der kan godt være et overlap. Lykke Friis spurgte, hvilken model statsministeren kunne forestille sig, at Danmark kunne være interesseret i at tilslutte sig. I den forbindelse henviste hun til, at den svenske statsminister havde sagt, at der ikke skulle gå svenske penge til udenlandske banker.

Der står i topmødekonklusionerne, at man nu går i gang med de fire punkter, statsministeren opregnede. Der skal være en høringsproces, hvor man ville høre, hvad de enkelte lande mente. Derfor var Lykke Friis interesseret i at vide, hvad Danmark har tænkt sig at melde ind under denne høringsproces.

Nikolaj Villumsen forstod, at vi ville komme til at tage stilling til bankunionen som en samlet pakke. Han spurgte, om vi kan få en garanti for, at danske skatteydere ikke kommer til at betale for spanske og tyske banker, idet han tilføjede, at det er den bekymring, som har fået svenskerne til at forlade bordet.

Han ville gerne vide, hvor stor den bankfond, der kommer til at være, ville blive. I øvrigt henviste han til rygter om, at man kunne tænke sig at sætte bankunionen i

18. Europaudvalgsmøde

gang, før bankfonden var på plads. Det blev der i hvert fald snakket om i Bruxelles. Han spurgte, om det er noget, statsministeren har hørt om, og om statsministeren havde en holdning til det.

Regeringen arbejder på, at der bliver en strammere regulering via kapitalkravsdirektivet. Han spurgte, hvordan regeringen konkret ønsker at styrke denne regulering.

Nikolaj Villumsen havde undret sig lidt over overskrifterne i forbindelse med finansunion. Som Lykke Friis siger, er der lagt op til meget store forandringer. Man er blevet enige om en køreplan. De kontrakter, der er tale om, bekymrede ham meget. Som eksempel nævnte han, hvis den forrige regering havde indgået en kontrakt om, at Danmark skulle følge en bestemt økonomisk politik, så ville det være rigtig trist, hvis befolkningen valgte en anden regering, som ville føre en anden økonomisk politik, at vi så havde en juridisk bindende forpligtelse på det punkt. I den forbindelse pegede han på, at det står i teksten, at også ikke-eurolande kan indgå disse kontrakter.

Statsministeren har skrevet under på, at det er målsætningen, at der efter 2014 skal være en finanskommissær, og at man skal have en fælles skatte- og arbejdsmarkedspolitik. Derfor spurgte han, om det er noget, Danmark skal være med i, og ville gerne vide, hvad konsekvenserne konkret vil være for Danmark, hvis vi går med i det.

Merete Riisager tilsluttede sig Lykke Friis' udmærkede spørgsmål om en garanti for, at realkrediten ikke er truet, og for at man ikke vil bruge danske borgeres penge – uanset om de er skatteborgere eller almindelige borgere.

Hun forstod, at banktilsynet ikke vil blive behandlet særskilt, men behandlet i forbindelse med en bankunion.

Hun spurgte, hvornår statsministeren mener, at Danmark er klar til at træffe en beslutning om, hvorvidt vi vil være med eller ej.

Pia Adelsteen henviste til, at der i forbindelse med de fire punkter står noget om samordning af "større" nationale reformer. Hun ville gerne have en definition på "større".

Hvad betyder det, der står om en "social dimension", reelt?

Pia Adelsteen spurgte, hvad man har tænkt sig med hensyn til solidaritetsmekanismen.

Det kan i og for sig være ganske fornuftigt, at sikre sig demokratisk legitimitet, men forestiller statsministeren sig, at det skal være i Europa-Parlamentet eller i de nationale parlamenter? Der står, at der skal være en "passende" inddragelse af nationale parlamenter. Derfor spurgte Pia Adelsteen, hvad man forstår ved "passende". Hun kunne godt forestille sig, at der var forskel på, hvad man mente med "passende".

Hun var stadig bekymret for realkrediten og spurgte, om vi – hvis et flertal synes, Danmark skal være med i en bankunion – kan risikere, at et overordnet tilsyn siger: "Nu skal realkreditinstitutterne lukke." Det syntes hun var ret vigtigt for alle de mange boligejere.

18. Europaudvalgsmøde

I notatet står der, at uanset hvor mange kreditinstitutter man har, så skal de tre største altid være under det fælles tilsyn. Hun bad statsministeren fortælle, hvilke tre institutter det drejer sig om i Danmark.

Endelig spurgte hun, om statsministeren synes, banktilsynet – med det, vi har opnået nu – er en god idé.

Statsministeren svarede Lykke Friis, at man først ville tage hånd om de konkrete ting – altså følge "Junglebogsprincippet".

Med hensyn til dansk realkredit har vi været optaget af at værne om dansk realkredit i forhandlingerne om den finansielle regulering, særligt under forhandlingerne om kapitalkravsdirektivet. I teksten vedrørende tilsynet er der indsat en tekst om, at ECB i sit arbejde skal tage hensyn til forskelle i kreditinstitutternes størrelse og forretningsmodeller. Statsministeren mente, det var svært at være mere konkret på nuværende tidspunkt. Hun tilføjede, at reguleringen ikke først og fremmest vil ske i forordningen om det fælles tilsyn, men bl.a. i kapitalkravsdirektivet. Vi vil selvfølgelig være meget optaget af at sikre dansk realkredit, når de konkrete tilsynsstandarder skal fastsættes.

Statsministeren kunne godt forstå, at man diskuterede afviklingsmekanismen for nødlidende banker. Kommissionen vil nu gå i gang med at lave et forslag, og så vil der være en høringsrunde. Vi har gjort meget ud af at sige, at det ikke er skatteborgerne, men bankerne, der skal påtage sig ansvaret. Herhjemme har vi Finansiell Stabilitet. Statsministeren mente, det stod tydeligt i konklusionsteksten, at det er samme princip, man vil følge i EU, hvilket hun var meget tilfreds med. Når man siger, at bankkunderne også er skatteydere, er det en kritik af det system, vi har valgt herhjemme. Statsministeren vidste ikke, hvordan svenskerne har konkluderet, men de øvrige lande må jo gøre, hvad de synes er passende.

Diskussionen om en bankfond er ikke en diskussion, statsministeren har deltaget i, sagde hun til Nikolaj Villumsen. Lige nu diskuterer vi tilsynet, og det næste skridt er afviklingsmekanismen.

Vi har jo forhandlet kapitalkravsdirektivet under danske formandskab, og regeringen er rigtigt godt tilfreds med det. Nu er det op til Europa-Parlamentet at komme med.

Indholdet af kontrakterne er ikke udspecificeret endnu. Det er en af de fire ting, Van Rompuy er blevet bedt om at undersøge. Statsministeren tilføjede, at hun ikke troede, der var helt enighed om indholdet, og hvorvidt alle lande skal indgå kontrakter, men det er frivilligt for ikke-eurolande, så de kan selv bestemme, om det er i deres interesse at indgå sådanne kontrakter.

Statsministeren benægtede, at hun havde skrevet under på, at der skulle være en finanskommissær. Det står der ikke noget om i konklusionerne.

Statsministeren svarede Merete Riisager, at forslagene vedrørende en bankunion vil blive behandlet samlet som en fælles pakke. For hende gav det ikke mening at tage stilling til, om vi skal være med, før vi har set hele pakken. Til sin tid vil regeringen drøfte det med Folketinget og med de danske banker.

18. Europaudvalgsmøde

Der er ikke nogen definition af "større", sagde statsministeren til Pia Adelsteen. Det indgår jo i forvejen i finanspagten, at man skal diskutere større reformer. Det nye er, at Kommissionen vil lægge det ind i den almindelige procedure for det europæiske semester.

Statsministeren troede, "social dimension" betyder forskellige ting for forskellige mennesker. Hun gættede på, at det betød, at man også skulle kigge på beslutninger om socialpolitik, om beskæftigelse og om social dumping, men hun pointerede, at det kun var et gæt. Det er et nyt begreb i relation til ØMU-rapporten, så det er noget, man skal gå i gang med at undersøge.

Statsministeren troede, der var tale om en bevidst uklarhed i konklusionerne, når man talte om "solidaritetsmekanismer", idet begreber som eurobudget og fiskal kapacitet viste sig at være for kontroversielle til, at det var noget, stats- og regeringscheferne ønskede at gå videre med. Statsministeren tilføjede i den forbindelse, at der var en hel del ting, som stod i udkastet til konklusioner, som ikke længer var med. Nu står det mere "løst" og "åbent."

Når vi bliver spurgt, vil vi indgå i konsultationerne med den grundholdning, at det mest er eurolandene, der har ansvaret for euroen, men vi vil selvfølgelig aktivt deltage i diskussionerne og synes, det er rigtigt godt, at man nu har konkretiseret nogle ting.

Demokratisk legitimitet vedrører både Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter. Der er grænser for, hvor meget de nationale parlamenter kan gå ind i et tilsyn, ligesom der er grænser for, hvor meget de nationale parlamenter går ind i de nationale tilsyn, vi har nu. Vi har sagt meget tydeligt, at man skal inddrage de nationale parlamenter, og det står også ret tydeligt i konklusionsteksten.

Statsministeren sagde, at de danske banker, som direkte ville blive underkastet et fælles tilsyn, ville være "en lille håndfuld".

Statsministeren mente, der var rigtigt mange fordele forbundet med det fælles tilsyn. Hidtil er bankerne ikke blevet synet i tilstrækkelig grad, og der har været meget stor forskel fra land til land. Hvis en bank går ned, påvirker det os alle sammen. Statsministeren mente klart, et fælles tilsyn er godt for Europa.

Merete Riisager henviste til, at i sidste uge sagde statsministeren, at Danmark var det 18. euroland. Derfor spurgte hun, om statsministeren havde en holdning til, hvad de andre 17 eurolande gør.

Hun mente, en solidaritetsmekanisme for bankerne ville betyde et "dræn" fra de nordlige til de sydlige lande. Venstre bryder sig ikke om eurobonds. Mener statsministeren, euroen kan rettes op alene ved styring, eller skal der en udligningsmekanisme til?

Nikolaj Villumsen syntes, et internationalt tilsyn med grænseoverskridende banker var rigtigt godt, men hvorfor skal det være Den Europæiske Centralbank, der står for dette tilsyn? Han spurgte, om statsministeren mener, der vil være tale om suverænitetsafgivelse med den model, der ligger på bordet, når det ikke er de folkevalgte nationalbankdirektører, som skal føre tilsyn med alle banker, hvor det i dag er Folketinget, der har ansvaret for det danske finanstilsyn.

18. Europaudvalgsmøde

Det er godt, hvis bankerne er med til at betale for bankkrak, men der er forskel på, om danske banker skal betale for danske bankkrak eller for bankkrak i Spanien og Tyskland. Det kan i sidste ende blive forfærdeligt dyrt for skatteyderne.

Med hensyn til fremtiden kunne han forstå, at der efter 2014 er nogle meget vidtgående planer, og at der er forslag på bordet om, at der skal være fælles skattepolitik og arbejdsmarkedspolitik. Han spurgte, om han skulle opfatte statsministerens svar sådan, at vi kan være fuldstændig sikre på, at det ikke bliver tilfældet.

Endvidere spurgte han, om statsministeren stadig synes, at Danmark skal tilslutte sig euroen, hvis vi kommer i den situation.

Selv om statsministeren ikke ved, hvordan kontrakterne vil blive udformet, har statsministeren så ikke nogle forestillinger om deres indhold?

Lykke Friis bekræftede, at Venstre ikke går ind for eurobonds, som var blevet sammenlignet med at sælge en kasse whisky til en alkoholiker.

Hvis realkreditlen slet ikke har noget at gøre med banktilsynet, men kun med kapitalkravsdirektivet, hvorfor var det så nødvendigt for Danmark at arbejde for en præambel? Hvis der ikke er nogen problemer, kan man da bare skrive det ind i tilslutningsaftalen.

Hun ville gerne have sagt på lidt klarere dansk, hvad der kan komme til at ske med bankerne, idet hun mente, hele ideen var at hjælpe hinanden. Så kan man da ikke have lukkede kasser, således at danske banker kun skal betale for danske banker.

Når vi ikke er med i redningsfonden, gik hun ud fra, at vi heller ikke kan få penge fra den til at rekapitalisere danske banker. Eller kan man forestille sig en EMS+ model?

Hun forstod, at man skulle tage stilling til bankunionen som en samlet pakke og spurgte derfor, hvornår vi får det meget spændende notat om forholdet til grundlovens § 20. Får vi det først til sidst, eller kommer der dumpende et notat om banktilsynet alene?

Jakob Ellemann-Jensen nævnte, at topmødet også havde beskæftiget sig med enhedspatentet, som han syntes var en fremragende idé. Han spurgte, hvad køreplanen er for dette, både europæisk og i Danmark.

Pia Adelsteen spurgte igen, hvilke tre danske banker der skal være under det fælles tilsyn.

Da vi er med i finanspagten, er vi med i samordningen af "større" reformer, men så er vi altså med i noget, som man ikke kan definere.

Pia Adelsteen syntes, det var ganske befriende at høre statsministeren sige, at der nok var en bevidst uklarhed om "solidaritetsmekanismer".

Hun var klar over, at man ikke havde besluttet sig med hensyn til kontrakter, og at det er frivilligt for ikke-eurolande, om de vil tilslutte sig, men statsministerens parti går jo ind for, at vi skal være med i euroen, hvilket et flertal af partier i Folketinget også gør.

Det er rigtigt, at bankkrak ét sted påvirker alle, men det påvirkede jo også alle, da Lehman Brothers gik konkurs, og man forestiller sig vel ikke, at vi kan regulere banker i hele verden.

I Danmark har vi en mekanisme, hvor bankerne betaler selv, men de opkræver de øgede udgifter hos kunderne. Derfor var hun ligesom Nikolaj Villumsen bekymret for en fælles solidaritetsmekanisme, idet hun troede, danskerne ville stejle, hvis de skulle betale for at redde en bank i Grækenland.

Ikke-eurolande kan vælge at deltage i det fælles tilsyn, hvilket indebærer, at de pågældende lande forpligter sig til at sikre, at de nationale myndigheder overholder retningslinjerne fra det fælles tilsyn, herunder tilvejebringer de oplysninger, som det fælles tilsyn måtte kræve. Derfor spurgte Pia Adelsteen, hvem der skal sikre, at retningslinjerne overholdes.

Statsministeren sagde til Merete Riisager, at hun mente, både hun selv og regeringen havde en holdning, men Merete Riisager blander solidaritetsmekanismen sammen med det fælles tilsyn, som er det, man diskuterer nu. Vi har ikke et forslag på bordet om afvikling af nødlidende banker. Det var statsministerens holdning, at det har været rigtigt godt for euroen, at eurolandene har etableret de forskellige lånemekanismer. Hun pegede i den forbindelse på, at vi har bidraget til den eksisterende solidaritetsmekanisme. Hun troede ikke, der var enighed om, hvilke yderligere solidaritetsmekanismer der kan være tale om. Derfor kan det være svært for Danmark at have en fiks og færdig holdning til dem. Det er selvfølgelig det nemmeste at sige nej til det hele, sådan som Liberal Alliance gør, men regeringen vil gerne indgå i debatten.

I forbindelse med håndteringen af nødlidende banker taler man hele tiden om at redde banker, men der er også en afviklingsmekanisme. For det første skal vi have et tilsyn for at undgå, at banker overhovedet kommer ud i problemer. For det andet er der ikke nogen automatik i, at banker i problemer hver gang bliver reddet.

Det kan meget vel være, det er en god idé med en udligningsmekanisme, når der er tale om grænseoverskridende banker. Det er det, vi skal diskutere i det kommende halve år.

Statsministeren svarede Nikolaj Villumsen, at hun ville vente med at tage stilling til, om der er tale om suverænitetsafgivelse, til vi kender den samlede pakke.

Den Europæiske Centralbank skal faktisk ikke ind over alle afgørelser. Det er tilsynsrådet, der træffer afgørelserne, og kun hvis styrelsesrådet inden for en 10 dages frist erklærer sig uenig i afgørelsen, kommer Den Europæiske Centralbank ind i billedet.

I dag havde statsministeren fortalt, hvad der blev diskuteret på det afholdte topmøde. Hvad der skal ske efter 2014, skal diskuteres i juni. Her vil man også komme ind på, om der bliver behov for traktatændringer. Det er ganske enkelt ikke en del af topmødekonklusionerne. Det samme gælder fælles skatte- og arbejdsmarkedspolitik. Det stod i udkastet, men er ikke med i konklusionerne.

Statsministeren tilføjede dog, at hun ikke kunne sige, om diskussionen kan komme op igen.

18. Europaudvalgsmøde

Ikke-eurolande bestemmer selv, hvilke kontrakter de vil indgå med EU-institutionerne. Vi vil gerne være med i diskussionerne, for det kan være, der er rigtigt gode ideer; det skal vi diskutere frem til topmødet i juni.

Med hensyn til realkreditte er det primært kapitalkravsdirektivet, som jo er grundlaget for tilsynet, sagde statsministeren til Lykke Friis. Men der er naturligvis et "spill over" til tilsynet. Derfor har vi skrevet en præambel.

Som nævnt har vi ikke taget stilling til, om Danmark skal være med. Statsministeren mente, det var relevant at diskutere, hvad der skal stå i en eventuel tilslutningsaftale, når vi kommer dertil.

I relation til håndteringen af nødlidende banker er det vigtigste princip for os, at det ikke er skatteyderne, men bankerne, der skal betale.

En EMS+ model har ikke været drøftet på Det Europæiske Råds møde.

Statsministeren svarede Lykke Friis, at det logiske ville være, at den juridiske vurdering ville komme, når vi kender hele pakken.

Statsministeren svarede Jakob Ellemann-Jensen, at da patentdomstolen hviler på en mellemstatslig aftale, skal den ratificeres af de enkelte lande. Herhjemme vil vi følge den sædvanlige procedure, og der vil formentlig være tale om suverænitetsafgivelse. Der er ingen tvivl om, at regeringen synes, enhedspatentet er en god idé, og at det vil være rigtigt godt for vækst og beskæftigelse i Danmark. Derfor vil den diskutere med Folketingets partier, om der kan skaffes 5/6 flertal; ellers må vi jo have en folkeafstemning.

Statsministeren svarede Pia Adelsteen, at der formentlig vil være tale om Danske Bank, Nykredit og Jyske Bank.

I relation til finanspagten er der endnu ikke en endelig forståelse af, hvor der er "større" reformer, men det kan være pensionsreformer, skattereformer eller arbejdsmarkedsreformer.

Merete Riisager sagde i anledning af statsministerens udtalelse om, at det altid er nemmere at sige nej, at det er den danske befolkning, som har sagt nej til euroen. Hun mente, statsministeren sagde, vi var det 18. euroland, når det var oportunt, og sagde, at vi ikke var et euroland, når det var oportunt.

Selv om vi ikke har fået en definition på, hvad man skal forstå ved en solidaritetsmekanisme, havde Merete Riisager forstået det på den måde, at nogle lande indskyder penge, som skal bruges til at dække tab i andre EU-lande. Derfor er det fuldstændigt afgørende, hvilken holdning statsministeren har til en sådan mekanisme. Hun håbede, statsministeren ville spørge danskerne, hvis hun ville trække Danmark langt ind i en sådan mekanisme.

I relation til spørgsmålet om en bagdør spurgte Merete Riisager, om der er en reel mulighed for at få en undtagelse for beslutninger truffet i styrelsesrådet, altså om man kan tænke sig situationer, hvor et ikke-euroland ikke retter sig efter en beslutning fra styrelsesrådet og forbliver i aftalen.

Nikolaj Villumsen mente, det var taktisk smart at lade være med at indføre fælles arbejdsmarkedspolitik og skattepolitik inden valget til Europa-Parlamentet i 2014, men det indgår jo i Van Rompuy's plan, at man skal drøfte det. Han syntes

18. Europaudvalgsmøde

ikke, det var overdrevent negativt at spørge, om statsministeren så mener, Danmark stadig væk skal være med i euroen.

Nikolaj Villumsen forstod det sådan, at Den Europæiske Centralbanks styrelsesråd inden for 10 dage kan bestemme, at de vil være i beslutningsprocessen, og det gælder alle beslutninger. Det fandt han meget bekymrende.

Statsministeren siger, at man ikke behøver redde alle banker, man kan også afvikle banker. Det lyder meget fornuftigt. Men kan statsministeren ikke bekræfte, at det også er et muligt scenarie, at skatteborgerne kommer til at betale for at redde banker.

Hvad synes statsministeren, det kan være fornuftigt at Danmark indgår en kontrakt med Kommissionen om i forhold til fremtidens økonomiske politik i Danmark?

Lykke Friis var helt med på, at der ikke kommer en check pr. automatik, men hun forstod, at Danmark ikke ligesom den svenske statsminister på forhånd vil sige fra over for en bankhjælp over grænserne. Da der er bankforbindelser på kryds og tværs mellem Danmark og Sverige, ville hun gerne vide, hvad der er de svenske motiver for at sige, som de gør. Hun spurgte, om det stadig væk er en traktatændring, der spørger.

Lykke Friis henviste til det, der står på side 8 i den danske udgave af konklusionerne under nr. 19 om, at der skal vedtages en henstilling om en ungdomsgaranti i begyndelsen af 2013, og bad statsministeren sige lidt mere om, hvordan en sådan garanti skal udformes.

Henrik Høegh takkede for den klare beskrivelse af, at vi vil se hele pakken, inden vi tager stilling til et banktilsyn. Han ville gerne have bekræftet, at vi til den tid – formentlig i kapitalkravsdirektivet – vil få en bedre hensyntagen til dansk realkredit end det, statsministeren nu nævner om, at man vil tage hensyn til kreditinstitutternes størrelse og forretningsmodeller.

Pia Adelsteen spurgte, hvordan tilsynet vil virke i relation til svenske banker, hvis vi tilslutter os, men svenskerne ikke tilslutter sig.

Hun opfattede det, der står i punkt 12a i konklusionerne om samordning af nationale reformer som et overordnet pres for at føre fælles finanspolitik.

Statsministeren syntes, Merete Riisager stadig rodede lidt rundt i det. Danmark er ikke et euroland, men kronen er tæt på euroen, og vi er det land udover eurolandene, som er tættest på euroen. Det var derfor, statsministeren konstaterede, at vi i praksis er det 18. euroland. Statsministeren pointerede, at det kun er ikke-eurolande, der kan blive bedt om at forlade samarbejdet. Statsministeren gennemgik igen betingelserne og sagde, at hun syntes, det var en rigtig fornuftig løsning, man havde fundet. I sidste uge havde vi ikke så stor sikkerhed for at blive hørt, som vi har i dag.

Statsministeren sagde til Nikolaj Villumsen, at der helt sikkert var personer, som ønskede en fælles skattepolitik og en fælles arbejdsmarkedspolitik. I den forbindelse mindede hun om, at Enhedslisten jo også går ind for EU-skatter, når det gælder tobinskatten. Fælles skatte- og arbejdsmarkedspolitik var bare ikke noget,

man diskuterede på det topmøde, som statsministeren nu refererer fra. Men det kan sagtens komme op på et senere tidspunkt.

Statsministeren pointerede, at det i første omgang er de nationale tilsyn, der påtager sig ansvaret for de mindre banker, men de nationale tilsyn skal følge de fælles regler, og det fælles tilsyn har mulighed for at gribe ind. Styrelsesrådet kan ikke træffe en ny beslutning, medmindre styrelsesrådet aktivt går ind i sagen.

Over for Lykke Friis bekræftede statsministeren, at vi ikke på forhånd har sagt nej til at deltage. Vi mener, vi når langt videre ved at deltage i diskussionerne. Hun mente også, erfaringerne fra dette topmøde viser, at vi får meget ud af at gå konstruktivt ind i forhandlingerne. Vi har fået et resultat, som giver os gode muligheder for at tilslutte os, idet vi har opnået en god balance mellem rettigheder og pligter.

Statsministeren havde ikke talt med svenskerne og vidste ikke, hvad de havde sagt, men hun havde læst avisreferaterne. I øvrigt har svenskerne takket for det samarbejde, vi har haft med dem. Det er rigtigt, at vore bankvæsener er integrerede. Men i dag har vi forskellige tilsyn i Sverige og i Danmark, og det kan vi vel også leve med i fremtiden.

Med hensyn til ungdomsgarantien sagde statsministeren til Lykke Friis, at regeringen støtter Kommissionens aktive fokus på ungdomsarbejdsløsheden, som vi også var meget optaget af, da vi havde EU-formandskabet. Derfor har vi ingen problemer med at tilslutte os konklusionsteksten. Man skal dog huske, at beskæftigelsespolitikken er et nationalt anliggende, så det er op til det enkelte land, hvordan det vil indrette sig. Der er tale om en henstilling, som nu skal behandles i Rådet. Det er noget, man skal vedtage i løbet af de næste måneder, og vi vil selvfølgelig være konstruktive i forhandlingerne.

Merete Riisager præciserede sit spørgsmål: Kan man forestille sig en situation, hvor et ikke-euroland undsiger sig en afgørelse, uden at det skal forlade tilsynet?

Nikolaj Villumsen kunne ikke forestille sig et samarbejde, som man ikke kan blive smidt ud af, hvis man ikke følger reglerne. England og Sverige har sagt, at den fundne løsning overhovedet ikke er tilstrækkelig.

Den finansskat, som statsministeren nu bringer på bordet, syntes Nikolaj Villumsen er en glimrende idé, som han støttede – under den forudsætning at pengene ikke går i EU-kassen, hvilket økonomiministeren havde sagt ville være det logiske.

Jens Joel takkede for statsministerens svar. Han mente, statsministeren flere gange havde forklaret, hvordan vi sikrer balancen mellem rettigheder og forpligtelser og får indflydelse. I anledning af Merete Riisagers spørgsmål bad han statsministeren bekræfte, at hvis et ikke-euroland vælger at gå imod en beslutning, der er truffet af styrelsesrådet, så kan man godt forestille sig, at Den Europæiske Centralbank ikke afbryder samarbejdet, idet styrelsesrådet skal vurdere, om det vil have voldsomt negative statsfinansielle konsekvenser for det pågældende ikke-euroland, og om landet har gjort noget selv, som løser det problem, man gerne vil have løst i en EU-kontekst, således at integriteten i det fælles tilsyn bevares.

18. Europaudvalgsmøde

Pia Adelsteen spurgte, om der er procedureregler for, hvad man gør, hvis et euroland ikke følger beslutningerne.

Til sidst spurgte hun, om statsministeren stadig mener, vi skal være med i euroen.

Statsministeren svarede ja til Merete Riisagers spørgsmål og var enig i den udlægning, Jens Joel gav.

Hun sagde i anledning af den finansskat, Nikolaj Villumsen går ind for, at regeringen ikke har ideologiske indvendinger, men stadig er bekymret for, at den kan få negative konsekvenser for vækst og beskæftigelse og derfor ikke vil være med i det forstærkede samarbejde om en sådan skat. Hun mente ikke, der var enighed om, at provenuet ikke skal gå i en fælles kasse.

Hun svarede Pia Adelsteen, at hvis et euroland ikke følger reglerne, så kan det blive indbragt for EU-Domstolen.

Med hensyn til, om hun mener, Danmark vil være bedre tjent med at være med i euroen, sagde statsministeren, at da den danske krone er bundet op på euroen, er der rigtigt gode grund til at overveje dansk medlemskab. Det havde hun ment i 20 år eller mere, og det mente hun stadig væk.

Mødet slut kl. 14.30.

Ref.: BE/lj